Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету
ISSN 2410-1125

УДК 657.1.011.56
JEL Classification M 420

Гуменна-Дерій М.В. *кафедра обліку у виробничій сфері*
к.е.н., старший викладач *Факультет обліку і аудиту*
Тернопільський національний економічний університет
Тернопіль, Україна
E-mail: *m_derij@ukr.net*
Гуменний П.В. *кафедра спеціалізованих комп'ютерних систем*
к.т.н., викладач *Факультет комп'ютерних інформаційних технологій*
Тернопільський національний економічний університет
Тернопіль, Україна
E-mail*: humannist22@gmail.com*

КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ ТА ЗАРУБІЖНОМУ РІВНЯХ (НА ПРИКЛАДІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ)

Запропоновано методику дослідження комп'ютеризації бухгалтерського обліку, що базується на виявлені проблем за даною темою дослідження та їх вирішенні. Цю методику можна поділити на такі етапи: окреслення проблематики комп'ютеризації обліку в будівельних підприємствах; аналіз моделей програмних забезпечень, які застосовують у розвинених країнах світу; пропозиції щодо поліпшення автоматизованого процесу відображення даних в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Дослідження спирається на вітчизняну та зарубіжну інформаційну базу (наукові та електронні видання), аналітичні дані. Їх аналіз яких дає змогу провести комплексну оцінку вітчизняних та зарубіжних програмних забезпечень та застосувати при цьому відповідні методи. До таких методів відносяться: аналіз і синтез – при дослідженні публікацій щодо інформаційного забезпечення з бухгалтерського обліку; порівняння – при виявленні цін на програмні продукти з обліку, аналізу та контролю; моделювання – при формуванні моделей програмних забезпечень з обліку закордоном.

Результати дослідження проявляються у надані пропозицій щодо: поліпшення функціональних особливостей програмних забезпечень із бухгалтерського обліку та фінансової звітності; покращення структури Плану рахунків бухгалтерського обліку в частині нематеріальних активів; формування програмістами більш комплексних програмних забезпечень із бухгалтерського обліку у будівництві.

В кінцевому результаті врахування цих пропозицій поліпшить систему автоматизованого ведення бухгалтерського обліку та контролю. При цьому пропонуємо: формувати додаткові модулі у програмному забезпеченні, створити окремий субрахунок для програмного забезпечення та посилити автоматизацію контролю у будівельній галузі.

Ключові слова. *Програмне забезпечення, бухгалтерський облік, фінансова звітність, контроль, будівельні підприємства.*

Вступ. Сьогодні сучасному бухгалтеру недостатньо володіти лише знаннями про бухгалтерський облік і фінансову звітність, він повинен бути впевненим користувачем відповідного програмного забезпечення, ознайомлюватись із змінами законодавчої бази по даному напрямку, а також володіти однією із іноземних мов для того, щоб здійснювати інтеграцію у міжнародне співробітництво із іншими іноземними компаніями.

© Гуменна-Дерій М.В., Гуменний П.В., 2016

Проте в практичній діяльності всі ці вимоги часто не враховані, при цьому існує низка недоліків, пов'язаних із цим. Перш за все, це монополія одного програмного продукту «1С: Бухгалтерія» в більшості підприємств України. По-друге, відсутність налагодженої системи передачі даних від дочірних підприємств материнським, а тому і додаткові проблеми у формуванні консолідованої фінансової звітності. По-третє, застосування прикладних програмних продуктів, оскільки одне програмне забезпечення не в силі забезпечити всі запити, які необхідні для формування чи узагальнення даних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему комп'ютеризації бухгалтерського обліку досліджували вчені-економісти Н. М. Гудзенко, С. В. Івахненков, М. І. Козак К. Ф. Лебедєва, І. Я. Назарова та інші. Проте далеко не усі її аспекти були достатньо висвітлені, а тому тема нашого дослідження є актуальною.

Мета статті полягає у з'ясуванні проблем комп'ютеризації обліку грошово-розрахункових операцій та наданні пропозицій щодо їх вирішення.

Методологія. Методику дослідження варто поділити на такі етапи: окреслення проблематики комп'ютеризації обліку в будівельних підприємствах; аналіз моделей програмних забезпечень, які застосовують у розвинених країнах світу; пропозиції щодо поліпшення автоматизованого процесу відображення даних в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. При цьому були застосовані такі методи, як: аналіз і синтез – при дослідженні публікацій щодо інформаційного забезпечення з бухгалтерського обліку; порівняння – при виявленні цін на програмні продукти з обліку, аналізу та контролю; моделювання – при формуванні моделей програмних забезпечень закордоном.

Результати. Результати нашого дослідження проявляються у надані пропозицій щодо: поліпшення функціональних особливостей програмних забезпечень із бухгалтерського обліку та фінансової звітності; покращення структури Плану рахунків бухгалтерського обліку в частині нематеріальних активів; формування програмістами більш комплексних програмних забезпечень із бухгалтерського обліку у будівництві.

Всі ці результати є важливими, оскільки в ринкових умовах облікова інформація є основним джерелом для формування звітності, дані якої дають змогу економістам здійснювати прогнозування та підтримувати стабільний фінансовий стан житлово-будівельних підприємств. Згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", облік виступає процесом виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень [6].

Ключовим словом такого визначення виступає "інформація" І. Я. Назарова розглядає термін "інформація", який є одним з найважливіших понять в сучасній філософії, теоретичних та прикладних науках, в науках про управління, при проектуванні й експлуатації технічних та інших систем, тому існує безліч його трактувань. Різноманітність їх полягає в тому, що залежно від галузі використання, характеру завдань, для яких вводиться дане поняття, змінюється й визначення, що відображає, найперше, економічну сутність інформації, а потім і притаманні їй властивості [7, с. 188]. З. В. Гуцайлюк зазначає, що нині бухгалтерська інформація, по суті, стала самостійним ресурсом бізнесу, без якого ефективне управління ним неможливе [2, с. 84].

У сучасних умовах економічного розвитку інформація фіксується і обробляється через інформаційні системи, які дають змогу спростити обліковий процес шляхом автоматизації. Відповідно до ст. 1 Закону України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", інформаційна (автоматизована) система – організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів [5].

М. І. Козак звертає увагу на те, що облік, як інформаційна система, безперервно

розвивається з розвитком економічної системи господарювання, ускладненням виробничої, маркетингової, інвестиційної та фінансової діяльності, організаційної структури управління, появою нових інформаційних технологій та засобів інформатизації, потребою в поглибленні змісту економічної інформації для потреб управління [9, с. 4]. Звідси, основою як обліку, так і інформаційних систем є саме інформація. Їхнє поєднання є унікальним досягненням історії розвитку людства, адже автоматизація економічних процесів в частині обліку значно пришвидшує роботу бухгалтера, а, отже, сприяє своєчасному здійсненню бізнес-операцій.

Поєднання обліково-економічної інформації та інформаційних систем в Україні та за кордоном здійснюється по-різному. Перш-за все, через розбіжності у законодавчій базі та економічній і соціальній культурі суспільства. Хоч і у вітчизняній практиці використовують і Міжнародні і національні стандарти бухгалтерського обліку і звітності, проте підлаштування іноземних програмних забезпечень під вітчизняну систему обліку потребує від розробників додаткових затрат часу і коштів.

Зважаючи на це, найпоширенішим програмним забезпеченням, котре застосовують для автоматизації національного обліку і звітності є “1С: Бухгалтерія для України” (розробник компанія “1С”). В будівельних підприємствах така програма звична та зручна у використанні, а постійна модернізація програмного забезпечення полегшує роботу бухгалтера. При цьому це програмне забезпечення постійно вдосконалюється. Для прикладу, “1С: Бухгалтерія. Версія 7. 7.” супроводжувалась низкою недоліків щодо методики заповнення Звіту про рух грошових коштів, через що практикуючі бухгалтери Звіт про рух грошових коштів складали після формування всієї звітності, оскільки на зведення його показників йшло значно більше часу, ніж на інші. Втім вже у версії “1С: Бухгалтерія. Версія 8” ці недоліки були усунені, а у версії“1С: Бухгалтерія. Версія 8” додані нові функції з метою швидшої обробки та передачі даних, ніж були до цього.

Крім цього, компанія “1С” розробила низку програмних забезпечень, що стосуються галузевих особливостей різних підприємств, зокрема будівництва: “1С: Підприємство 8. Бухгалтерія будівельної організації”, “1С:Підрядник будівництва 3.0. Управління будівельним виробництвом”, “1С:Підрядник будівництва 4.0. Керування фінансами”, “1С: Підприємство 8. Управління будівельною організацією”. Перше із перелічених програмних забезпечень “1С : Підприємство 8. Бухгалтерія будівельної організації” є багатофункціональним, оскільки поєднує в собі: бухгалтерський облік і оподаткування діяльності інвестора, замовника та підрядника [10]. У цих програмних забезпеченнях враховані функціональні особливості щодо заповнення документів призначених для даної галузі, проте не всі будівельні підприємства їх купують.

На практиці забудовники та підрядники можуть використовувати звичне програмне забезпечення “1С: Бухгалтерія”, а тому паралельно застосовують прикладні програмні забезпечення, такі як – АВК-5. За допомогою АВК-5 формують кошторис та окремі документи, такі як: Довідку про вартість виконаних робіт (ф. КБ – 3), Журнал обліку виконаних робіт (ф. КБ – 6) , Звіт про витрати матеріалів у будівництві (ф. М – 29) та інші. Такі документи часто використовують у своїй діяльності підрядні підприємства для звітування щодо виконання покладених на них зобов’язань, а саме здійснення будівельних, монтажних, ремонтних та інших видів робіт.

У випадку здійснення розрахунків через фонд фінансування будівництва (ФФБ), фінансовий посередник, тобто управитель (банк чи інша фінансова установа) застосовує інші програмні забезпечення: Microsoft Excel – при складанні щомісячного звіту; ФФБ user – для ведення поточної документації.

Всі ці факти свідчать про те, що замовник, фінансовий посередник та забудовник можуть застосовувати різні програмні забезпечення із різними функціональними

можливостями. З одного боку – це дає свободу вибору, а з іншого боку може створювати труднощі щодо передачі даних між ними.

У розвинених країнах світу будівельне підприємство в інтернет-режимі може обрати програмні забезпечення різних IT-компаній в залежності від потреб: розміру статутного капіталу підприємства, кількості працівників та виду діяльності. Автоматизовані програмні забезпечення для економіки, обліку і звітності підприємств, що поширені в розвинених країнах світу наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Програмні забезпечення економіки, обліку та звітності у розвинених країнах світу

№ з/п	Програмне забезпечення	Застосування програмного забезпечення у відповідності до розмірів підприємств:		
		малі	середні	великі
1.	**Sage MAS 90 ERP and Sage MAS 200 ERP**		+	
2.	Sage ERP Accpac 100	+		
3.	Sage ERP Accpac 200		+	
4.	Sage ERP Accpac 500		+	+
5.	Sage Pro ERP (ACCPAC Pro Series and SBT Pro Series)	+	+	
6.	Simply Accounting	+		
7.	**Sage BusinessVision 50 Accounting**	+	+	
8.	**SAP Business One**	+		
9.	**SAP Business All**		+	
10.	SouthWare Excellence Series - ERP Software	+	+	+
11.	Visual Ledger		+	+
12.	NetSuite	+	+	
13.	Dynamics NAV (formerly Navision)		+	
14.	**SYSPRO 6.1**		+	
15.	PlanGuru (може виступати у ролі додатка)	+	+	
16.	Acumatica Cloud ERP		+	
17.	TRAVERSE	+	+	
18.	eTEK Accounting (може виступати у ролі додатка)	+	+	+
19.	MasterTools - Distribution	+	+	
20.	Fitrix ERP	+	+	
21.	accountsIQ		+	+
22.	**AccountMate 8 for SQL and Express**		+	

Джерело: [13].

Як бачимо із поданого переліку продуктів програмного забезпечення, бухгалтер і власник підприємства можуть вибирати програму, котра найбільше підходить до особливостей діяльності конкретного підприємства, а також використовувати або комплексне програмне забезпечення для управління усіма підсистемами підприємства, так звану ERP-систему; або окреме програмне забезпечення для ведення обліку і звітності; або прикладну програму для виконання лише окремих операцій.

Зокрема, компанія Sage пропонує програмні забезпечення Sage Pro ERP (ACCPAC Pro Series and SBT Pro Series), Sage Accpac ERP, Sage MAS 90 ERP and Sage MAS 200 ERP для управління ресурсами компанії загалом. Такі програми, як Simply Accounting, Sage Business Vision 50 Accounting використовують конкретно для ведення обліку і

складання звітності підприємства.

Вітчизняні будівельні підприємства ці програмні забезпечення не застосовують у своїй практичній діяльності. Перш за все, через те, що пристосування іноземних програм компаній та інших потребують значних затрат грошових коштів, через: 1) високу ціну програмного забезпечення; 2) залучення великої кількості працівників обліково-аналітичного складу, котрим необхідно виплачувати заробітну плату; 3) затрат часу (табл. 2).

Таблиця 2

Ціни на програмні забезпечення для будівельних підприємств

№ з/п	Назва компанії	Напрямки використання	Ціна в дол. США
1.	Timberline Estimating	Оцінка для комерційних генеральних підрядників	3500-5500 $
2.	On Screen Take off	Цифровий аналіз для комерційних генеральних директорів	3000 $
3.	D-Profiler	Інформаційне моделювання будівель та макромоделювання	5000 $
4.	iPM Global Review	Проектний менеджмент і документальний контроль	2500 $
5.	Viewpoint V6	Облік і управління проектами	5000 $
6.	Builder information system	Облік і управління проектами	2000 $
7.	Sage Timberline Office (он-лайн версія)	Облік і управління проектами	65 $/ міс.

Джерело: [11, 12].

Найприйнятнішою із даного переліку є он-лайн версія програного забезпечення Sage Timberline Office, проте недолік цього програмного продукту щодо безпеки даних, оскільки використовується он-лайн версія.

Якщо порівняти ціну програмні забезпечення “1С: Бухгалтерія” призначені для будівельних підприємств, то їхня ціна коливається від 4500 грн. до 54 000 грн., що є значно дешевшим від запропонованих програмних продуктів у таблиці 1. [10]. Проте крім встановлення програмного продукту, існує низка додаткових витрат (рис. 1).

Витрати, які здійснює підприємство щодо встановлення і використання програмного забезпечення

- Витрати на придбання програмного продукту та прикладних програм
- Витрати на встановлення програмного продукту
- Витрати на виплату і проведення відрахувань із заробітної плати ІТ-консультантам
- Витрати на постійне оновлення програмного продукту
- Витрати на відновлення інформаційної бази в разі блокування даних чи збої системи

Рис. 1. Витрати, які здійснює підприємство на використання програмних продуктів

Такий аналіз є доказом того, чому вітчизняні підприємства у невеликій кількості застосовують іноземні програмні забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку.

З іншого боку, застосування програмних забезпечень різних компаній дає будівельним підприємствам більшу свободу при виборі методики ведення обліку, а отже, свідчить про більш демократичні тенденції в економіці країни.

Іншою проблемою автоматизації бухгалтерський обліку, є те, що не всі будівельні підприємства здійснюють автоматизацію всієї ERP-системи. Тобто підприємство має не лише вести бухгалтерський облік та формувати фінансову звітність, але й здійснювати автоматизований аналіз, менеджмент, контроль. Це дасть змогу поліпшити і ефективність ведення самого бухгалтерського обліку.

Не меншою проблемою вважаємо, функціональну обмеженість програмних забезпечень та їх поділ на велику кількість видів. Для прикладу, Івахненков С. В. класифікує програмне забезпечення бухгалтерського обліку наступним чином: за способом створення, за об'єктами обліку, за способом реалізації в програмах облікових функцій, за комплексністю виконуваних функцій, за призначенням [6, с. 11].

Це є підтвердженням того, що сьогоднішні програмні забезпечення повинні функціонувати із іншими прикладними програмними продуктами. Така тенденція спостерігається у всіх програмних забезпеченнях і вітчизняних, і іноземних. З одного боку, це свідчить про мобільність програмних продуктів, а з іншого – ускладнює роботу його користувачів.

Як бачимо із зазначеного не може існувати єдиного програмного забезпечення із бухгалтерського обліку та фінансової звітності, оскільки вони залежать від розмірів підприємств та їх галузевого спрямування. Тим не менше, варто було б працювати над розробленням єдиного програмного забезпечення в межах одного підприємства, без використання додаткових прикладних програм, які сьогодні застосовують будівельні підприємства.

Н. М. Гудзенко та К. Ф. Лебедєва праві, коли зауважують, що формувати звітність можливо в будь-якій із запропонованих безкоштовних програм («Електронний кабінет платника податків», «ОПЗ», «Звіт оператор», «Єдине вікно подачі електронної звітності»). Проте відправлення може відбуватися лише за допомогою додаткових платних програм iFinZvit та SONATA, що вимагає від суб'єктів господарювання зайвих фінансових витрат [1, с. 59-60].

В деяких іноземних програмних забезпеченнях застосовують спеціальні програми для передачі звітності та іншої інформації відповідним користувачам. При цьому, ці програми вже вмонтовані у програмному забезпеченні.

Пропонуємо розглянути моделі найвідоміших програмних забезпечень з бухгалтерського обліку і фінансової звітності, що застосовуються у США та Канаді (рис. 2). За даними поданої таблиці видно, що кредиторська і дебіторська заборгованості відіграють одну із провідних ролей не лише в автоматизації, а і в обліку загалом.

Одним із перших модулів Головного меню іноземних програмних забезпечень є "Кредиторська заборгованість", що свідчить про рівень платоспроможності підприємства, здатності своєчасно погашати зобов'язання, а також впливає на можливість залучення інвестиції та одержання доходу. Недаремно В. В. Ковальов зазначає, що критерієм доцільності вибуття грошових коштів відповідно виступають: (а) рівень дохідності та інвестиційний капітал і (б) оцінка надійності повернення вкладених засобів [8, с. 23]. Рівень дохідності є основною метою проведення підприємницької діяльності; інвестиційний капітал – фундаментом для стартового капіталу, а оцінка надійності повернення вкладених засобів тісно пов'язана із кредиторською і дебіторською заборгованостями.

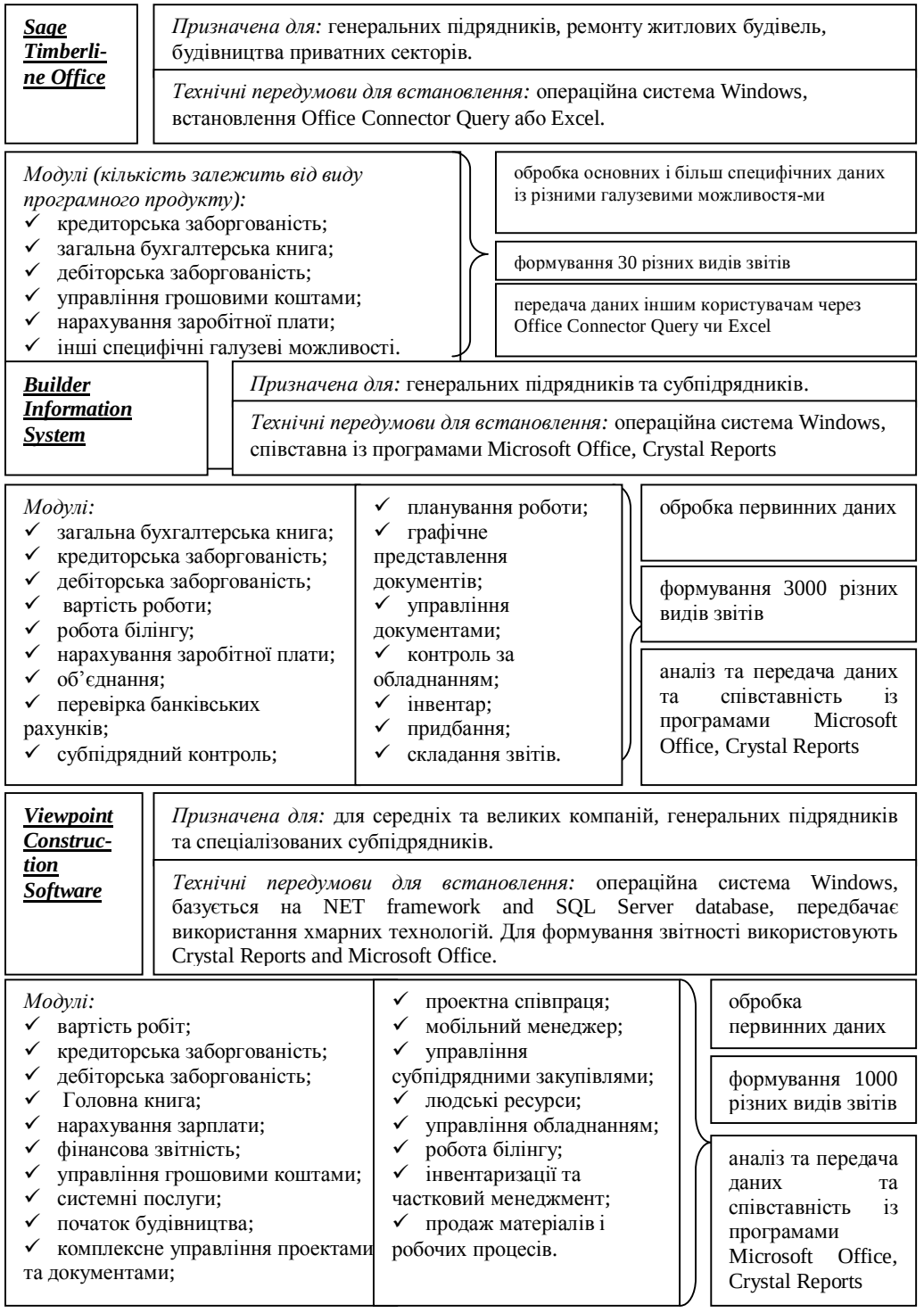

Рис. 2. Моделі найвідоміших програмних забезпечень з обліку [12]

Тому за кордоном значну увагу приділяють кредиторській і дебіторській заборгованостям, що впливають на оборотність грошових коштів та ефективність проведення грошово-розрахункових операцій.

При цьому у Головного меню “1:С Бухгалтерія” таким модулям як «Кредиторська заборгованість» і «Дебіторська заборгованість» не надається належного місця, вони не є першочерговими. Це свідчить про те, що вітчизняні компанії не можуть на такому ж рівні дбати про економічну і соціальну відповідальність як іноземні підприємства.

Крім цього, в даних програмних продуктах відразу вмонтовані модулі необхідні для конкретної галузі, а тому можуть забезпечити виконання всіх будівельних і монтажних робіт від проектного етапу до етапу здавання об’єкту будівництва в експлуатацію. Вважаємо, за необхідне до існуючих модулів додати ті, що стосуються фінансових посередників, оскільки сьогодні будівництво житлових будівель в Україні здійснюється саме через них.

Крім бухгалтерського обліку, вважливо проводити й автоматизацію контролю. Так, у окремих іноземних програмних забезпеченнях із управління та бухгалтерії присутні модулі, що стосуються питань контролю. Для прикладу, програмне забезпечення “Builder Information System”, котре використовують будівельні компанії, розглядає такі модулі, як “Субпідрядний контроль”, “Інвентарний контроль”, “Документальне управління та контроль”, “Контроль за обладнанням” [3, с. 109].

На підставі проведеного аналізу інформаційного забезпечення бухгалтерського обліку та контролю за кордоном, варто надати висновки і пропозиції щодо автоматизації бухгалтерського обліку і звітності у вітчизняних будівельних підприємствах України, зокрема такі:

1. Незважаючи на комп’ютеризоване складання звітності бухгалтер повинен здійснювати постійний та безпосередній контроль за кожним показником, щоб уникнути можливих неточностей, адже не можна повністю покластись на систему автоматизації. Через це вважаємо за необхідне у існуючих програмних забезпеченнях розширювати та використовувати автоматизовані контрольні функції.

2. Дуже висока ціна іноземних програмних забезпечень унеможливлює їхнє застосування вітчизняними будівельними підприємствами. Проте, адаптація програмних забезпечень компаній SAP, Sage сприятиме позиціюванню національного обліку на міжнародному рівні, а також більше врахує вимоги та індивідуальні потреби кожного підприємства. Крім цього, варто на державному рівні профінансувати створення вітчизняних аналогів, які будуть і дешевшими для вітчизняних підприємств, а також враховуватимуть особливості вітчизняного законодавства.

3. Окремими модулями у вітчизняному програмному забезпеченні не виділяється дебіторська, кредиторська заборгованості. Кредиторська заборгованість формується, як найперший і найосновніший модуль, адже, насамперед, від неї залежить конкурентоспроможність підприємства на ринку, його можливість здійснювати самофінансування, отримувати прибуток, чи неспроможність погашати заборгованість, бути збитковим та збанкрутувати. Дебіторська заборгованість формується, як другий, але не менш основний модуль, оскільки важливо стежити не лише за власними зобов’язаннями, а й за зобов’язаннями кредиторів будівельному підприємству. Пропонуємо виділяти модулі “Кредиторська заборгованість”, “Дебіторська заборгованість” окремо з метою надання більшої уваги цим напрямкам обліку. Така ситуація врегулює автоматизований процес здійснення розрахунків та погашення зобов’язань.

4. Вважаємо, що для програмного забезпечення мав би бути виділений окремий субрахунок 126 “Програмне забезпечення”, оскільки нині включення комп’ютерних

програм до складу субрахунка 125 “Авторське право та суміжні з ним права” є не зовсім правильним, адже програмні забезпечення та витрати на них можуть займати значну частку нематеріальних активів у будівельному підприємстві. Крім цього, до субрахунку 126 “Програмне забезпечення” можна дати такі аналітичні рахунки: 126.1. “Підприємство”, 126.2. “Облік і управління”, 126.3. “Формування і передача фінансової звітності”, 126.4. “Інші прикладні програмні забезпечення”.

5. Великим і середнім підприємствам бажано використовувати повний комплекс програмного забезпечення “1С: Підприємство” – для управління ресурсами всього підприємства, а не лише “1С: Бухгалтерія”. Отже, ефективність одержання фінансового результату та відображення його у системі бухгалтерському обліку в значній мірі залежить від управління, аналізу та контролю за поточними бізнес-процесами.

6. Вітчизняним та іноземним програмістам варто було б працювати над розробкою більш комплексного програмного забезпечення, щоб врахувати інтереси замовників, фінансових посередників та забудовників з метою мінімізації застосування прикладних програмних забезпечень.

Висновки. У програмному забезпеченні “1С: Бухгалтерія” використано окремі функції щодо галузевого спрямування підприємств, але воно потребує удосконалення щодо управління кредиторською та дебіторською заборгованостями. Крім цього, в автоматизованому режимі варто було б формувати банківський витяг водночас, як у самому банку, так і в бухгалтерії забудовника з метою економії часу та посилення контролю за використанням грошових коштів замовників. Адже досконала автоматизація та законодавча база забезпечить високоякісне ведення обліку з позиції точності, акуратності, повноти і своєчасності заповнення первинної, зведеної та звітної документації.

Список використаних джерел

1. Гудзенко, Н. М. Переваги та недоліки впровадження електронної звітності [Текст] / Н. М. Гудзенко, К. Ф. Лебедєва // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки. – 2014. – № 2 (26). – С. 57-60

2. Гуцайлюк, З. В. Економічні ризики : фінансово-обліково-аналітичні аспекти : [Текст] / З. В. Гуцайлюк, З. В. Валович, М. З. Вовк та ін.; за ред. докт. екон. наук, проф. З. В. Гуцайлюка. – Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2011. – 200 с.

3. Дерій, М. В. SWOT-аналіз автоматизації контролю за грошовими коштами та розрахунками у будівництві [Текст] / М. В. Дерій // Облік і фінанси. –2013. – № 2 (60). – С. 106 – 112.

4. Закон України. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України прийнятий 16 лип.1999 р. № 1560-XII [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14

5. Закон України. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України прийнятий 31 трав. 2005 р. № 2594-IV [електронний ресурс]. – Режим доступу : http:// zakon.rada.gov.ua

6. Івахненков, С. В. Організація бухгалтерського обліку в умовах застосування комп’ютерної техніки [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.04 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / С. В. Івахненков. – К., 1999. – 20 с.

7. Назарова, І. Інформаційне забезпечення реорганізації підприємств / І. Назарова [Текст] // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 2 (27). – С. 188 –192.

8. Ковалев, В. В. Управление денежными потоками, прибылью и рентабельностью [Текст] : [учебно-практ. пособ.] / В. В. Ковалев. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2008. – 336 с.

9. Козак, М. І. (2005). Автоматизація господарського обліку з використанням баз даних [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08. 06. 04 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / М. І. Козак. – К., 2005. – 16 с.

10. 1С для строительства [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://integra.ua/302/

11. Cassell consulting [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.cassellconsulting.com/timberline/softwareproducts.html
12. Construction management software[Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ctsguides.com/construction/
13. Find Accounting Software [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://findaccountingsoftware.com

References

1. Hudzenko, N. M. (2014). Perevahy ta nedoliky vprovadzhennia elektronnoi zvitnosti [Advantages and disadvantages of introducing electronic reporting]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky), № 2 (26),* 57-60. [in Ukrainian].
2. Hutsailiuk, Z. V., & Valovych, Z. V., & Vovk, M. Z. (2011). Ekonomichni ryzyky: finansovo-oblikovo-analitychni aspekty [Economic risks: financial accounting and analytical aspects]. *Ternopil : TNTU im. I. Puliuia, 200.* [in Ukrainian].
3. Derii, M. V. (2013). SWOT-analiz avtomatyzatsii kontroliu za hroshovymy koshtamy ta rozrakhunkamy u budivnytstvi [SWOT-analysis of automation control of cash settlements and in the construction]. *Oblik i finansy, № 2 (60),* 106-112. [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy. Pro bukhhalterskyi oblik i finansovu zvitnist v Ukraini [About financial accounting and the financial reporting in Ukraine] : pryiniatyi 16 lyp. 1999 roku № 1560-XII. Retrieved from : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14 [in Ukrainian].
5. Zakon Ukrainy. Pro zakhyst informatsii v informatsiino-telekomunikatsiinykh systemakh [About protection of information in information telecommunication systems] : pryiniatyi 31 trav. 2005 roku № 2594-IV. Retrieved from : http:// zakon.rada.gov.ua [in Ukrainian].
6. Ivakhnenkov, S. V. (1999). Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku v umovakh zastosuvannia kompiuternoi tekhniky [Accounting organization in terms of the use of computer technology]. Extended abstract of Candidate's thesis. *Kyiv : NAU, 20*] [in Ukrainian].
7. Nazarova, I. (2010). Informatsiine zabezpechennia reorhanizatsii pidpryiemstv [Information management of the reorganization]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk, 2 (27),* 188 -192. [in Ukrainian].
8. Kovalev V. V. (2008). Upravlenye denezhnymy potokamy, prybyliu i rentabelnostiu [Cash flow management, profit and profitability]: [uchebno-prakt. posob.] / V. V. Kovalev. – *M. : TK Velby, Yzd-vo Prospekt, 336.* [in Russian].
9. Kozak, M. I. (2005). Avtomatyzatsiia hospodarskoho obliku z vykorystanniam baz danykh [Automation of economic accounting with using datebases] : Extended abstract of Candidate's thesis. / M. I. Kozak. – *K.: Nat. Science. center "Institute of agrarian. economy" UAAS, 16.* [in Ukrainian].
10. 1C dlia stroytelstva [1C for construction]. Retrieved from : http://integra.ua/302/ [in Russian].
11. Cassell consulting. Retrieved from : https://www.cassellconsulting.com/timberline/ softwareproducts.html [in English].
12. Construction management software. Retrieved from : http://www.ctsguides.com/construction/ [in English].
13. Find Accounting Software. Retrieved from: http://findaccountingsoftware.com [in English].

Дата надходження статті до редакції : 11.03.2016
1 рецензування 24.03.2016 Прийняття в друк:10.04.2016
Received: 11.03.2016 1st Revision: 24.03.2016 Accepted: 10.04.2016

Maria Humenna-Derij
PhD. (Econ.), Senior Lecturer
Department of Accounting in Production Sector
Faculty of Accounting and Auditing,
Ternopil National Economic University
Ternopil, Ukraine
E-mail: *m_derij@ukr.net*

Petro Hummenniy
PhD. (Tech.), Lecturer
Department of Specialized Computer Systems
Faculty of Computer Information Technologies ,
Ternopil National Economic University
Ternopil, Ukraine
E-mail: *humannist22@gmail.com*

Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету
ISSN 2410-1125

COMPUTERIZED ACCOUNTING IN THE DOMESTIC AND FOREIGN LEVELS (FOR CONSTRUCTION COMPANIES)

The technique research of automation on the field of accounting, based on the identifications of problems and their decision has been proposed.

The study is based on national and international information base (scientific and electronic publications) and analytical data. Their analysis gives opportunity to make a comprehensive assessment of domestic and foreign software and apply appropriate methods.

These methods include: analysis and synthesis – to study publications about informational support of accounting; comparison – for detection the prices of accounting, analysis and control software; modeling – to form models of accounting software in construction abroad.

Results of the study gives proposals for: improving the functional features of the accounting and financial reporting software; improving the structure of the Chart of Accounts in terms of intangible assets; forming a complex accounting software in construction.

As the result, the consideration of these proposals will improve the system of automation on the field of accounting and control. In this way, we offer: to generate additional modules in the software, to create a separate sub-account for accounting software and enhance automation of control in the construction industry.

Keywords: *Software, accounting, financial reporting, control, construction companies.*

Мария Гуменна-Дерий
к.э.н., старший преподаватель
кафедра учета в производственной сфере
Факультет учета и аудита
Тернопольский национальный экономический університет
Тернополь, Украина
E-mail: *m_derij@ukr.net*

Петр Гуменный
к.т.н., преподаватель
кафедра специализированных компьютерных систем
Факультет компьютерных информационных технологий
Тернопольский национальный экономический університет
Тернополь, Украина
E-mail: *humannist22@gmail.com*

КОМПЬЮТЕРИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА НА ОТЕЧЕСТВЕННОМ И ЗАРУБЕЖНОМ УРОВНЯХ (НА ПРИМЕРЕ СТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ)

Предложена методика исследования компьютеризации бухгалтерского учета, базирующаяся на выявлении проблем по данной теме исследования и их решении. Эту методику можно разделить на следующие этапы: определение проблематики компьютеризации учета в строительных предприятиях; анализ моделей программных обеспечений, которые применяют в развитых странах мира; предложения по улучшению автоматизированного процесса отображения данных в бухгалтерском учете и финансовой отчетности.

Исследование опирается на отечественную и зарубежную информационную базу (научные и электронные издания), аналитические данные. Их анализ позволяет провести комплексную оценку отечественных и зарубежных программных обеспечений и применить при этом соответствующие методы. К таким методам относятся: анализ и синтез - при исследовании публикаций по информационному обеспечению бухгалтерского учета; сравнения - при выявлении цен на программные продукты по учету, анализу и контролю; моделирование - при формировании

моделей программных обеспечений учета за рубежом.

Результаты исследования проявляются в предоставлении предложений по: улучшению функциональных особенностей программных обеспечений с бухгалтерского учета и финансовой отчетности; улучшению структуры Плана счетов бухгалтерского учета в части нематериальных активов; формирование программистами более совершенных программных обеспечений по бухгалтерскому учету в строительстве.

В конечном итоге учет этих предложений позволит улучшить систему автоматизированного ведения бухгалтерского учета и контроля. При этом предлагаем: формировать дополнительные модули в программном обеспечении, использовать отдельный субсчет для программного обеспечения и усилить автоматизацию контроля в строительной отрасли.

Ключевые слова: *программное обеспечение, бухгалтерский учет, финансовая отчетность, контроль, строительные предприятия.*